

Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare – PNUD

**RAPORTUL NAȚIONAL AL DEZVOLTĂRII UMANE –
ROMÂNIA, 2007**

**ADERAREA LA UNIUNEA EUROPEANĂ ÎN BENEFICIUL
TUTUROR**

Promovarea dezvoltării umane prin întărirea caracterului
inclusiv al pieței românești a muncii

București, 2007

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE

Rezumatul Raportului Dezvoltării Umane

Capitolul 1: România la 1 ianuarie 2007 – privire de ansamblu asupra problematicii dezvoltării umane p.1

Capitolul 2: Maturizarea mecanismelor democratice și consolidarea stabilității macro-economice – premise ale unei dezvoltări umane sustenabile și ale creșterii gradului de incluziune a pieței muncii p.14

- 2.1. Procesul de aderare la Uniunea Europeană: probleme pre și post-aderare și provocările primului deceniu post-aderare p.14
- 2.2. Consolidarea macro-stabilității și creșterea predictibilității mediului economic – o evaluare a gradului de pregătire a economiei și pieței românești a muncii pentru a face față presiunilor competitive ale Pieței Unice Europene p.17
- 2.3. Rolul societății civile, al partenerilor sociali și al organizațiilor internaționale în maturizarea instituțiilor democratice și consolidarea stabilității macro-economice ca factori determinanți ai valorificării potențialului de dezvoltare umana al României p.28
- 2.4. Agenda pentru deceniul următor p.34

Capitolul 3: Provocarea demografică – valorificarea potențialului unei populații în vârstă de muncă ajunsă la un maxim istoric p.36

- 3.1. Populația României încotro? – O jumătate de secol de șocuri demo-socio-economice și provocările pentru următoarea jumătate de secol de evoluții demografice p.36
- 3.2. Starea de fapt – O populație în vârstă de muncă la un maxim istoric p.41
- 3.3. Pot fi inversate tendințele actuale? Scenarii și prognoze demografice alternative și evaluarea impactului potențial al acestora asupra evoluțiilor pieței muncii și proceselor de dezvoltare umană p.42
- 3.4. Agenda pentru deceniul următor.....p.47

Capitolul 4: Aprofundarea și extinderea proceselor de reformă a pieței muncii – Îmbunătățirea mecanismelor de gestiune partenerială a pieței muncii în calitate de instrument principal de consolidare a caracterului inclusiv al acesteia și de întărire a coeziunii sociale în general p.49

- 4.1. Potențialul de creștere economică și cel de generare de noi locuri de muncă – Creșterea economică, sursa primară a potențialului de generare de noi locuri de muncă și promovare a procesului de dezvoltare umană.....p.49
- 4.2. Aprofundarea proceselor de reformă a pieței muncii dincolo de orizontul aderării la Uniunea Europeană – Pregătirea instituțiilor pieței muncii în vederea intrării României în Zona Euro.....p.54
- 4.3. Dezvoltarea umană și creșterea gradului de inclusivitate a pieței românești a muncii – Evaluarea impactului politicilor active de piața muncii și stimularea caracterului inovativ al acestora p.62
- 4.4. Mecanismele participative ca modalitate de întărire a coeziunii sociale. Rolul mecanismelor participative în aprofundarea caracterului inclusiv al pieței muncii p.64
- 4.5. Agenda pentru deceniul următor p.67

Capitolul 5: Reducerea decalajelor de dezvoltare – Reconnectarea ruralului și gestiunea proceselor de dezvoltare comunitară p.68

- 5.1. Potențialul agricol al României – Transformarea unui avantaj comparativ într-unul competitiv.....p.68
- 5.2. Agro-turismul, o “poartă” spre dezvoltarea durabilă p.75
- 5.3. Dezvoltare urbană și dezvoltare rurală – Supra-populare urbană versus depopulare rurală.....p.77
- 5.4. Agenda pentru deceniul următor p.82

Capitolul 6: Migrația pentru muncă în străinătate și problematica acesteia într-o economie de piață emergentă p.85

- 6.1. Imigrație, emigrație și migrație pentru muncă – Învățămintele trecutului și provocările viitorului p.85
- 6.2. Transferurile de la non-rezidenți către rezidenți – Nici binecuvântare, nici blestem p.89
- 6.3. Exodul creierelor preferabil irosirii de inteligență? – Costuri și beneficii ale migrației pentru muncă p.93
- 6.4. Libera circulație a lucrătorilor – Obstacole și oportunități; lucrătorul migrant, familia și comunitatea – probleme ale dezvoltării umane și coeziunii sociale p.96
- 6.5. Agenda pentru deceniul următor p.102

Capitolul 7: Sistemele de securitate socială ca parte integrantă a mecanismelor de asigurare a incluziunii sociale în sens largit – Indivizii, gospodăriile și firmele în fața provocărilor unei economii globale p.104

- 7.1. Schimbarea perpetuă – Reforma și consolidarea sistemelor de securitate socială într-o economie de piață deschisă de dimensiuni medii p.104
- 7.2. Responsabilitatea Socială a Întreprinderilor – o problemă de dezvoltare umană pentru deceniul viitor p.117
- 7.3. Agenda pentru deceniul următor p.120

Capitolul 8: Pregătirea pentru provocările viitorului – Consolidarea și aprofundarea proceselor de Dezvoltare Umană prin intermediul folosirii Fondurilor Structurale ale Uniunii Europene p.123

- 8.1. Fondurile structurale în sprijinul dezvoltării umane – Învățămintele din experiența noilor state membre ale U.E. p.123
- 8.2. Fondurile structurale ale Uniunii Europene – O evaluare rapidă privind capacitatea de absorbție a României p.127
- 8.3. Priorități în utilizarea fondurilor structurale pentru sprijinirea proceselor de Dezvoltare Umană p.129
- 8.4. Agenda pentru deceniul următor p.133

Capitolul 9: Prezent pentru Viitor – Provocările dezvoltării umane, incluziunii sociale și reformei pieței muncii în România; Modalități de abordare a acestora în beneficiul tuturor – Agenda dezvoltării umane pentru deceniul următor p.137

Bibliografie p.143

Notă metodologică p.147

Indicatori ai Dezvoltării Umane.....p.157

Lista autorilor

- Dr. Cătălin Ghinăraru – director de proiect (2.2., 2.4., 4.2., 4.5., 5.1.-5.4., 7.1., 7.3., 9)
- Dr. Vasilica Ciucă (4.1., 4.3.)
- Drd. Ana Maria Zamfir (3.3., 3.4., 6.4., 6.5., 7.2.)
- Drd. Cristina Mocanu (1, 3.1., 3.2., 3.4., 6.3., 6.5.)
- Drd. Ioana Borza (2.1., 2.3., 2.4.)
- Drd. Eva Militaru (1, 6.1., 6.2., 6.5.)
- Magdalena Velciu (4.4.)
- “Progress Garant s.r.l.” (8)

Anexa Statistică a fost elaborată de Institutul Național de Statistică (INS)

Traducerea versiunii din limba engleză (originalul) în limba română a fost realizată de către:

- Dr. Daniela Pașnicu
- Silvia Popescu
- Cristina Roman
- Dr. Luise Mladen
- Codruța Drăgoiu
- Liliana Grecu